

İş dünyasından büyüme yorumu 'POZİTİF AYRIŞTIK'

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE ekonomisinin, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6'lık büyüme performansını değerlendiren iş dünyası temsilcileri, küresel anlamda resesyon ihtimalinin telaffuz edildiği bir süreçte Türkiye ekonomisinin pozitif ayrıştığına dikkat çekti. Açıklanan verileri istihdam, üretim ve ihracatın geleceği adına umut verici bulan iş dünyası temsilcileri şunları söyledi:

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak,

küresel anlamda resesyon ihtimalinin telaffuz edildiği bir süreçte Türkiye ekonomisinin ikinci çeyrekte yüzde 7.6'lık büyüyecek pozitif ayrıştığını belirterek, "Açıklanan bu olumlu veri, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yıllık büyüme hedefi olan yüzde 5'lik büyümenin yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğimizi gösteriyor" dedi.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Mahmut Asmalı,

küresel ekonominin henüz pandemi şokunu atlatmadan Rusya-Ukrayna Savaşı'yla ciddi bir sarsıntı yaşadığı yılın ikinci çeyreğinde, Türkiye ekonomisindeki büyümeyi değerli bulduklarını belirterek, "Yılın üçüncü çeyreğinde nispi bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomi yönetimi tarafından alınan son tedbirlerle birlikte ivme kazanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini tahmin ediyoruz" açıklamasında bulundu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan,

"Türkiye 2022 yılının ikinci yarısında yüzde 7.6 büyüyerek; yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur. Bu verilere bakarak **sanayi** sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, **sanayinin** büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor" dedi.

UMUT VERİCİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Selahattin Aydın,

"Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Bizi memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir" değerlendirmesini yaptı.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdeber,

"**Sanayinin** ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz. Büyümenin topluma yansımaları da oldukça önemlidir. Burada büyümenin kalitesi ön plana çıkmakta. Yılın ikinci yarısında özellikle küresel bazda gelişmelere bağlı olarak büyümede bir ivme kaybı göreceğiz lakin yılın geri kalan kısmında da ülkemizin pozitif büyüme rakamları elde edeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran

ise şunları söyledi: "Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, savaş, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen bu veriler, ekonominin zorluklara karşı direncini ve reel sektörünün dinamizmini göstermesi açısından önemlidir. Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürerek büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz."

TİM Başkanı Mustafa Gültepe,

tüm dünyada üretim kesintilerinin yaşandığı bir dönemde Türkiye'nin üretimi ve ihracatı aksatmayarak dünyada güvenilir liman olarak öne çıktığını söyledi. İhracatın büyümeye katkısının güçlü bir şekilde devam ettiğini belirten Gültepe, "Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak yeni dönemde misyonumuz daha fazla ihracatçı, daha yüksek katma değer ve daha çok ihracat gerçekleştirmek ve Türkiye'nin büyümesine, kalkınmasına katkı vermek olacaktır" dedi.

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

ORGAN SEÇİMLERİNE İLİŞKİN DUYURU

5174 sayılı **TOBB** Kanunu'nun 83.Maddesi uyarınca Oda Meslek Komiteleri ve Meclis seçimlerine seçmen olarak katılabilmek, Oda Meslek Komiteleri ve Meclise üye olarak seçilebilmek için vergi mükellefi olma şartı arandığından, herhangi bir hak kaybı yaşanmaması açısından; üyelerimizin vergi kayıtlarını kontrol ederek hatalı kayıtlarını düzeltmeleri gerekmektedir.

Aynı Kanun hükümleri uyarınca, Odamıza olan aidat borçlarını ödememeleri nedeniyle üyeliği askıya alınan ve bu nedenle de Odamız meslek gruplarından ve seçmen listelerinden silinmiş olan üyelerimizin de seçimlere katılmaları mümkün olmayacaktır.

Üyelerimizin vergi mükellefiyetlerine ve borç durumlarına ilişkin Oda kayıtları **23 Eylül 2022 CUMA** günü mesai saati bitimine kadar hafta içi 09:00-16:30 saatleri arasında Odamız Mali İşler Şubesinde incelemeye açık olacaktır.

Kayıtlarda düzeltme yapılabilmesi için Genel Sekreterliğe hitaben dilekçe ve vergi kaydına ilişkin belgeler ile **23 Eylül 2022 CUMA** günü mesai saati bitimine kadar BİZZAT ELDEN başvuru yapılması gerekecektir. Posta veya diğer tebligat vasıtaları ile yapılan başvurularda yaşanan gecikmelerden ODA sorumlu tutulamayacaktır.

Bu süre içinde vergi kayıtlarını düzeltmeyen üyelerimiz tarafından Oda kayıtlarının doğruluğu kabul edilmiş sayılacaktır.

Üyelerimizin herhangi bir hak kaybı yaşamaması için gerekli düzenlemeleri yapmaları önemle duyurulur.

İSTANBUL SANAYİ ODASI

**TÜRKİYE
8 ÇEYREK
KESİNTİSİZ BÜYÜDÜ**

BÜYÜME BEKLENTİYİ AŞTI: YÜZDE 7.6

Türkiye ikinci çeyrekte yüzde 7.6 ile G20 ve OECD'nin en çok büyüyen ikinci ülkesi oldu. 8 çeyrek kesintisiz süren büyümenin 2022'de yüzde 5'i aşması bekleniyor

Türkiye yatırım, üretim, istihdam ve ihracata dayalı yeni ekonomi modeli ile büyüme devam ediyor. Ekonomi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6 ile, piyasa beklentisi olan 7.3'ün üzerinde büyüdü. Böylece ekonomide 2020'nin üçüncü çeyreğinde başlayan büyüme süreci kesintisiz 8 çeyreğe taşınmış oldu. TÜİK aynı zamanda daha önce yüzde 7.3 olarak açıklanan ilk çeyrek büyümesini de 7.5 olarak revize etti. Büyümenin lokomotifliğini güçlü hane halkı tüketimi, hızla artan hizmet ve sanayi sektörü ile ihracat üstlendi.

OECD VE G20'DE İKİNCİ

Beklentinin üzerinde gelen büyümenin ardından Moody's, dün bu yıla ilişkin tahminini yüzde 3.5'ten 4.5'e çıkardı. Türkiye ikinci çeyrekte sergilediği performansa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ile G20 içerisinde en fazla büyüyen ikinci ülke oldu. OECD ülke ekonomilerinin ikinci çeyrekte ortalama büyümesi yüzde 3.6 oldu. İkinci çeyrekte büyüme Avrupa Birliği'nde yüzde 4, Euro Bölgesi'nde yüzde 3.9 olarak kayıtlara geçti.

OECD'de yüzde 8.3 ile Slovenya, G20'de ise yüzde 12.1 ile Suudi Arabistan en fazla büyüyen ülkeler oldu. Gayisafı Yurtiçi Hasıla TL bazında ilk defa 10 trilyon lirayı geçenken, kişi başı gelir 9 bin 690 dolarla 2018'den bu yana en yüksek seviyeye çıktı.

İHRACAT LOKOMOTİF OLDU

Tarihi rekorların kırıldığı ihracat, yılın ikinci çeyreğinde de ekonomide büyümenin lokomotifli olmaya devam etti. İkinci çeyrekte yüzde 16.4 artan ihracatın büyüme katkısı 3.87 puan oldu. Büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanırken, net

katkı 2.7 puan seviyesinde gerçekleşti. İmalat sanayisinin de büyüme katkısı 1.6 puan oldu. Yatırımların ilk çeyrekte 0.3 puan olan büyüme katkısı, ikinci çeyrekte 4 kat artarak 1.2 puana yükseldi. İkinci çeyrekte makine-teçhizat yatırımlarının yüzde 17.8 artışı dikkat çekti. Yatırımlardaki toplam artış yüzde 4.7 olarak gerçekleşti. Hizmetler sektörü pandemiyin yaralarını sararken büyüme de ivme kattı. Hizmetler sektöründeki yüzde 18.1'lik büyümenin ekonomide katkı 4.24 puan oldu. Finans kesimi kredi büyümesinin ve güçlü kırların etkisiyle büyüme olumlu katkı veren sektörler arasında yer aldı. Finans sektöründeki yüzde 26.6'lık büyümenin ekonomide katkı 1.31 puan oldu.

VATANDAŞ GAZA BASTI

Vatandaş, kredilerdeki hızlı büyümenin de etkisiyle taleptirini öne çekmeye ikinci çeyrekte de devam etti. Vatandaşın tüketimi yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22.5 arttı ve bu büyüme yüzde 13.62 puanlık katkı sağladı. Vatandaşın tüketim harcamalarında da iki katını aşan artışlar görüldü. Cari fiyatlarla vatandaşın ikinci çeyrekte dayanıklı tüketim malı harcaması yüzde 114.3, yarı dayanıklı tüketim malı harcaması yüzde 135.9, dayanıksız tüketim malı harcaması yüzde 137.9 ve hizmet sektörüne yönelik harcaması da yüzde 138.8 arttı.

VATANDAŞIN HARCAMASI İKİYE KATLANDI

	Milyon TL	Değişim (%)
Dayanıklı mallar	215.261	114.3
Yarı dayanıklı mallar	242.782	135.9
Dayanıksız mallar	897.729	137.9
Hizmetler	825.190	138.8

ORHAN AYDIN/ASİMDİ BAŞKANI

Güven ve istikrarın eseri

BU büyüme, güven ve istikrarın eseri. İstikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacaktır.

NURETTİN ÖZDEBİR/ASO BAŞKANI

Cok önemli büyüme

KÜRESEL tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli.

ADIL PELİSTER/İKMİB BAŞKANI

Kıyma sektörü iddialı

İHRACAT lideri olarak kıyma sektörümüz ikinci çeyrekte yüzde 38.59 büyüdü ve 9.27 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. İhracat performansımızı devam ettirmek için çalışıyoruz.

ERDAL BANCIVAN/ESD BAŞKANI

Güçlü performans

TÜRKİYE yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir skor elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur.

MUSTAFA GÜLTEPE/TİM BAŞKANI

Büyümenin önünü açtı

BÜYÜMENİN yarısı ihracat kaynaklı gerçekleşti. Kaliteli, sürdürülebilir, yenilikçi üretim ve güvenilir tedarikçi kimliğimize katkı sunarak ekonomik büyümenin önünü açan tüm firmalarımızı tebrik ediyorum.

NUREDDİN NEBATİ/HAZINE VE MALİYE BAKANI

Dengeli büyümeye devam

İKİNCİ çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı gösterdik, aynı zamanda 5 çeyrek kesintisiz devam eden dengeli büyümeyi bu dönemde de

sürdürdük. Türkiye Ekonomi Modeli ile elde ettiğimiz bu kazanımlar yılın kalan döneminde de sürecektir. Artık ekonomimizin alomet-i farikası dengeli, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümedir.

MEHMET MÜS/TİCARET BAKANI

Yarısı ihracattan

TÜRKİYE yüzde 7.6 büyüyerek başarılı performansını sürdürdü. İhracat, büyüme katkısı 3.87 puan katkı

vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme katkısı ise 2.7 puan olmuştur.

MUSTAFA VARANK/SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI

Sanayinin öncülüğünde

TÜRKİYE ekonomisi sanayinin öncülüğünde büyümeye devam ediyor.

Sanayinin payı; GSYİH'da yüzde 29, istihdamda yüzde 22, ihracatta yüzde 95'e ulaştı.

İS DUNYASININ MORALI YÜKSEK

MAHMUT ASMALI/MUSİAD BAŞKANI

Revize edecekler

BÜYÜME sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası

ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz.

NAIL OLPAK/DEİK BAŞKANI

2022'de % 5 aşılabılır

KÜRESEL bazda böyle zorlu bir dönemde Türkiye ekonomisinin pozitif ayrılmaya devam etmesini memnuniyetle karşılıyoruz. Bu veri, son iki çeyrekte küresel ivme kaybına rağmen 2022 hedefi olan yüzde 5'in yakalanabileceğini, hatta aşılabileceğini gösteriyor.

SEKİB AVDAGİC/İTO BAŞKANI

Gelecek adına umut verici

KÜRESEL ekonominin yavaşladığı bir süreçte yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut verici. Hem çeyrekten çeyreğe hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin ispatı.

GÜRSEL BARAN/ATO BAŞKANI

Direncin göstergesi

PANDEMİ, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna savaşı, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen sağlanan büyüme, Türkiye ekonomisinin zorluklara karşı direncini gösteriyor.

BÜYÜMEYİ NASIL YORUMLADILAR?

ÜÇÜNCÜ ÇEYREKTE DARALMA BAŞLIYOR

İKİNCİ çeyrek büyüme rakamlarında gelir ve refah bölüşüm adaletsizliği net bir şekilde ortaya çıkarken, son iki çeyreğe dair ise beklentilerde resesyon uyarısı öne çıktı. Ekonomistler, büyümenin yılın kalanında yavaşlayarak yılın tamamında yüzde 4 civarında olmasını beklerken, bu dönem hızlanan ihracat ve turizm gelirlerinin üçüncü çeyrekte iç taleple birlikte yavaşlaması öngörülüyor.

'NE KADAR ÖVÜNSEK AZI'

Merkez Bankası (TCMB) eski Başekonomisti Hakan Kara sosyal medya hesabından, "Enflasyonu, dolarizasyonu, cari açığı patlatıp, döviz rezervlerini tüketip, halkı da yoksullaştırdıktan sonra yüzde 7.6 büyümüşüz. Ne kadar övünsek azdır" yorumunu yaptı.

Tüketime dayalı bir büyüme

■ "2022'nin ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı" değerlendirmesini yapan **Ankara Sanayi Odası** Başkanı Nurettin Özdebir, "Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Büyümede ivme kaybı kapıda

■ **İSTANBUL Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçıvan** sanayinin büyüme içindeki payını koruduğunu ancak durağanlaşmanın hafiften kendini gösterdiğini söyleyerek "Türkiye İmalat PMI ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olumsuzluk büyümede bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir" dedi.

Üretim yoksa kalkınma hayal

■ **EGE Bölgesi Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, enflasyonun düşürülmesinin büyüme kadar önemli olduğuna dikkat çekerek, "Ülkemizin ikinci çeyrek büyümesi yüksek büyüme hedefine uygun devam ediyor. Sanayi üretiminin büyümedeki payı oldukça önemli. Üretim yoksa kalkınma hayal" değerlendirmesini yaptı.

3. çeyrekte güç kaybediyor

■ **EKONOMİST** Haluk Bürümcekçi, ikinci çeyrekte milli geliri finans ve hizmet sektörünün yukarı çektiğine dikkat çekerek, stok azalışlarının büyümeyi olumsuz etkilediğini kaydetti. Bürümcekçi, ilk sinyallerin büyümenin üçüncü çeyrekte bir miktar güç kaybettiğine işaret ettiğini vurgulayarak, makroihtiyati kararların yavaşlamayı hızlandırdığını belirtti.

‘Dirençli görünüm ve performans korundu’

EKONOMİ SERVİSİ

İkinci çeyrek büyüme verisi, iş dünyasında da olumlu yankı buldu. **İstanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, “Ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur. Sanayimizin ilk çeyrekte 8.2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7.8’e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü korudu. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1’e çıkmasında daha net görmekteyiz” dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı Nail Olpak, yatırımların ilk çeyrekte yüzde 4.2 olan artış oranını ikinci çeyrekte yüzde 4.7’ye taşımasının önemine dikkat çekti. Olpak, ikinci çeyrek büyümesinin, yıllık yüzde 5 hedefinin yakalanabileceğini gösterdiğini vurguladı.

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, “Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7.5’le oldukça başarılı bir performans sergileyen Türkiye ekonomisi,

ikinci çeyrekte de yüzde 7.6 oranında büyüyerek hem üretim hem de ihracat becerisini sürdürmeyi başarmıştır. Böylece Çin’in yüzde 0.4, ABD’nin yüzde 1.7, İngiltere’nin yüzde 2.9, Euro Bölgesi’nin ise yüzde 3.9 büyüdüğü bu dönemde ülkemiz, G20’de ikinci sırada yer alarak küresel ekonomi içerisinde yine pozitif ayrılmıştır” dedi.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran da şu açıklamayı yaptı: “Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürüp büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz. İhracattaki başarımızı parite etkiliyor olsa da Türkiye üretimi ve ihracatıyla küresel ekonomide önemli yer edindi. Dışarıda bu ivmeyi sürdürürken içeride de enflasyonla mücadelenin başarılı olması ekonomik hareketliliği artıracaktır. Dar gelirliyle yönelik yeni konut projesinin, uzun süre ekonomide lokomotif görev üstlenen inşaat sektörünün sıkıntılı sürecini atlatmasına katkı sağlamasını ve bunun da büyümeye yansımaları bekliyoruz.”

'TÜRKİYE EKONOMİ MODELİ' RAYINA OTURUYOR

BÜYÜMEDE DÜNYA İKİNCİSİ OLDUK

Sanayi ve ihracattaki büyüme Türkiye ekonomisine olumlu yansıdı. 'Düşük faiz-yüksek üretim' stratejisini temel alan 'Türkiye Ekonomi Modeli' meyvelerini vermeye başladı. Türkiye yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyerek, OECD ve G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu.

KAAN ZENGİNLİ

Hükümetin 'düşük faiz ve yüksek üretim' mantığıyla devreye aldığı 'Türkiye Ekonomi Modeli' meyvelerini vermeye başladı. Türkiye ekonomisi bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüme rakamını yakalayarak, Suudi Arabistan'dan sonra; OECD ve G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu.

Ekonomistler artan enflasyonun; yeni büyüme modelindeki acı reçete olduğunu belirterek, kalıcı refah için biraz zamana ihtiyaç olduğunu söyledi. İş dünyası ise Türkiye'nin ayakları yere basan bir ekonomi modeli ile ilerlediğini ve olumlu geri dönüşüm büyüme rakamları ile alındığını ifade etti.

DÜNYA BASINI ŞAŞKIN

Avrupa'da büyümenin adeta bıçak gibi kesildiği dönemde gelen bu başan, dünya basınında şaşkınlık oluşturdu. ABD'li medya yayın organı Bloomberg Türkiye son yılların en kötü enflasyonu ile güçleniyor' derken, Erdoğan'ın 'yatırım, üretim ve istihdam' stratejisini savunduğuna işaret etti. Bloomberg ayrıca Türkiye'nin bu büyüme rakamıyla Çin ve Avrupa'yı solladığını belirterek "İhracat ve turizm, büyümede etkili oldu" detayını da paylaştı.

'PANDEMİDEN EN KÂRLI BİZ ÇIKTIK'

Eski bankacı ve ekonomist Mehmet Zeki Akilhoğlu ise gazetemize yaptığı açıklamada, üretimi ile büyümenin en doğru yöntem olduğunu belirterek "Üretim devamında ihracatı getiriyor. Türkiye'nin Gayri Safı Yurtiçi Hasılasını hesaplarken, tüm dünyada kabul edilen Satınalma Gücü Paritesi üzerinden hesap yapılmalı. Nominal rakamlar üzerinden yapılan hesap yanlış. Dolayısıyla 2,6 trilyon dolarlık bir ekonomiden bahsediyoruz. Bu büyüme rakamları ile bu rakam daha da artacaktır. Kısacası izlenen ekonomik politika yerindedir ve Türkiye pandemi döneminden en kârlı çıkan ülkeler arasında yer almaktadır" dedi.

OECD'DE İLK 10

Slovenya	8,3
Türkiye	7,6
İsrail	7,4
Portekiz	6,9
Macaristan	6,5
İspanya	6,3
Şili	5,6
Hollanda	5,3
Kosta Rika	5,3
Kanada	4,8

'5 ÇEYREKTİR AYNI TEMPO İLE DEVAM'

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati yaptığı açıklamada Türkiye'nin, verisi açıklanan OECD ve G20 ülkeleri içerisinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke olmasına dikkat çekti. Nebati "Yalnızca ikinci çeyrekte kuvvetli büyüme performansı göstermedik, aynı zamanda 5 çeyrektrir devam eden dengeli büyüme bu dönemde de sürdürdük. Son iki buçuk yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü yıllık artış bu dönemde de yüzde 17,8 ile devam etmiştir. Bu gelişmeyi üretim kapasitemizin artırılması açısından olumlu değerlendiriyoruz" açıklamasında bulundu. Ticaret Bakanı Mehmet Muş ise yüzde "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır" ifadesini kullandı.

Nureddin Nebati

TİM BASKANI İHRACATIN OLUMLU ETKİSİ OLDU

TİM Başkanı Mustafa Gültepe "İhracatın büyüme ye katkısı 3,9 puan olurken, mal ve hizmet ihracatı, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 16,4 arttı. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme ye katkısı ise 2,7 puan oldu. Bir diğer deyişle, büyümenin yarısı ihracat kaynaklı gerçekleşti" ifadelerini kullandı.

ÜRETEREK BÜYÜYÜRÜZ

İkinci çeyrek büyümesinde dikkat çeken detayların başında; sanayi üretimi ve mal ve teçhizat yatırımı geldi. Açıklanan verilerde sanayinin yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,8 büyüdüğü görüldü. Makine ve teçhizat yatırımlarının ise son 1 yıldır yüzde 17,8 oranında arttığı ifade edildi. Rakamlar Türkiye'nin 'Yatırım-Üretim-İstihdam-ihracat' stratejisi ile büyüdüğünü bir kez daha ortaya koydu.

İŞ DÜNYASI 2023'TEN UMUTLU

Muhalefet zarar veriyor

ASKON Başkanı Orhan Aydın, Türkiye büyümesine ivme kazandırırken, muhalefetin yıkıcı politikasını eleştirdi ve iş adamlarını tehdit etmesinin kabul edilemez olduğunu söyledi. Aydın "Bazı çevrelerin seçim propagandaları güçlendirmek adına iş insanlarını tehdit etmeleri, piyasaları durdurmaya yönelik beyanatları güçlü ekonomi, güçlü Türkiye çabalarımızla ters düşmekte ve ülke ekonomimize zarar vermektedir" açıklamasında bulundu.

Orhan Aydın

Yukarı yönlü revizeler olacak

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ise bu rakamın çok değerli olduğunu belirterek "Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz" görüşünü ileri sürdü.

Mahmut Asmalı

Hedefe uygun ilerliyoruz

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik "Türkiye yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur" açıklamasında bulundu. DEİK Başkanı Nail Olpak ise "Türkiye ekonomisi yüzde 7,6 oranında büyüme göstererek dünya ülkeleri arasında pozitif ayrılmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeyi başarmasını memnuniyetle karşılıyoruz" dedi.

Erdal Bahçivan

MOODY'S, YUKARI YÖNLÜ REVİZE ETTİ

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye ekonomisi için bu yıl ilişkin büyüme tahminini yüzde 3,5'ten yüzde 4,5'e yükseltti.

İKİNCİ
CEYREKTE
%7.6'YI
YAKALADIK

TÜRKİYE BÜYÜMEDE DEVLERİN ZİRVESİNDE

TÜRKİYE'NİN BÜYÜME HIZLARI

2020

1. Çeyrek	4.4
2. Çeyrek	-10.3
3. Çeyrek	6.5
4. Çeyrek	6.4
Yıllık	1.9

2021

1. Çeyrek	7.5
2. Çeyrek	22.2
3. Çeyrek	7.9
4. Çeyrek	9.6
Yıllık	11.4

2022

1. Çeyrek	7.5
2. Çeyrek	7.6

MOODY'S TÜRKİYE TAHMINİNİ YÜKSELTTİ

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye ekonomisi için bu yıla ilişkin büyüme tahminini yüzde 3.5'ten yüzde 4.5'e yükseltti. Raporda, ABD, Japonya, Almanya, Kanada, Çin ve Hindistan ekonomilerinin bu yıla ilişkin büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edildiği belirtildi.

Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle dünyada resesyonun konuşulduğu bir ortamda Türk ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6 büyümeyi başardı. Bu büyümeyle Türkiye, OECD ve G20'ler arasında ikinci sıraya yerleşti.

KÜRESEL ekonominin Rusya-Ukrayna Savaşı'yla sarsıntıya girdiği bir dönemde Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde, beklentilere paralel olarak yüzde 7.6 büyüdü. Ekonomistler yüzde 7.5 büyüme bekliyordu. Bu büyümeyle Türkiye, ikinci çeyrekte yüzde 11.8 büyüyen Suudi Arabistan'ın ardından G20 içinde en hızlı büyüyen ikinci ekonomi oldu. Türkiye OECD ülkeleri içinde ise yüzde 8.3 büyüyen Slovenya'nın ardından ikinci sırada yer aldı. Söz konusu dönemde ekonomik büyüme Av-

rupa Birliği'nde yüzde 4, Euro Bölgesi'nde yüzde 3.9 olarak kayıtlara geçti. OECD ülkelerinin ortalamaya büyümesi ise yüzde 3.6 olarak hesaplandı.

TÜKETİM % 22.5 ARTTI

Türk ekonomisi, dönemsel bazda ise yüzde 1.5 büyüme beklentisine

karşın yüzde 2.1 büyüdü. Yıllık bazda hane halkı tüketimi yüzde 22.5, kamu harcamaları yüzde 2.3 ve yatırımlar yüzde 4.7 arttı. Büyümeye hanehalkı harcamaları 13.6 puan katkı verirken, kamu harcamalarından 0.3 puan ve yatırım harcamalarından 1.2 puan katkı geldi. Büyüme

net ihracatın katkısı ise 2.7 puan oldu. İş gücü ödemelerinde söz konusu dönemde yüzde 66.4 arttı. İş gücü ödemelerinin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 32.6 iken 2022 ikinci çeyrekte yüzde 25.4 oldu.

İkinci çeyrek büyüme oranları

OECD ÜLKELERİ

Sıra	Ülke	Değişim (%)
1	... Slovenya	8.3
2	... Türkiye	7.6
3	... İsrail	7.4
4	... Portekiz*	6.9
5	... Macaristan*	6.5
6	... İspanya*	6.3
7	... Şili	5.6
8	... Hollanda*	5.3
9	... Kosta Rika	5.3
10	... Kanada	4.8
11	... Avusturya	4.7
12	... İtalya	4.6
13	... Polonya*	4.5
14	... Danimarka*	4.4
15	... İsveç*	4.2
16	... Fransa	4.2
17	... Norveç	4.0
18	... Çekya*	3.6
19	... Belçika*	3.3
20	... Birleşik Krallık	2.9
21	... Güney Kore	2.9
22	... Litvanya	2.8
23	... Finlandiya	2.8
24	... Letonya*	2.5
25	... Slovakya	1.6
26	... ABD	1.6
27	... Meksika	1.6

*Geçici veri veya tahmini değer

G20 ÜLKELERİ

Sıra	Ülke	Değişim (%)
1	... S.Arabistan	12.1
2	... Türkiye	7.6
3	... Endonezya	5.8
4	... Kanada	4.8
5	... İtalya	4.6
6	... Fransa	4.2
7	... AB (27)	4.0
8	... İngiltere	2.9
9	... Güney Kore	2.9
10	... ABD	1.6
11	... Meksika	1.6
12	... Almanya	1.5
13	... Japonya	1.0
14	... Çin	0.4
15	... Rusya	-4.0

YATIRIMLARDA GÜÇLÜ ARTIŞ VAR

Nureddin Nebati

HAZİNE ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "5 çeyrektir devam eden dengeli büyümeyi bu dönemde sürdürdük. Son 2.5 yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü yıllık artış bu dönemde de yüzde 17.8 ile devam etti" dedi. Ticaret Bakanı Mehmet Muş ise "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yansı ihracattan kaynaklanmıştır" dedi.

Mehmet Muş

İş dünyası: Yıl sonunda %5'i yakalınız

■ **Müstakil Sanayici ve İşadamları Demegi (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Asmalı:** Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz.

■ **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı Nali Olpak:** Türkiye'nin dünya ülkeleri arasında pozitif artışmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeyi başarmasını, iş dünyası olarak memnuniyetle karşılıyoruz. Yüzde 5'lik 2022 yıllık büyüme hedefini yakalıyoruz.

■ **Türkiye İhracatçıları Birliği Başkanı Mustafa Gültepe:** Yeni dönemde misyonumuz daha fazla ihracatçı, daha yüksek katma değer ve daha çok ihra-

cat gerçekleştirmek ve Türkiye'nin büyümesine katkı vermek olacaktır.

■ **Anadolu Aslanları İş Adamları Demegi Başkanı Orhan Aydın:** Gıda ve verileri bakıldığında istikrarlı gıda fiyatları sürdüren ve güvenli ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacak.

■ **Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran:** Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji sorunları gibi ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen sağlanan büyüme, Türk ekonomisinin zorluklara karşı direncini ve reel sektörünün dinamizmini göstermesi açısından önemli.

■ **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçvan:** Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikin-

ci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz.

■ **İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagic:** Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut verici.

■ **İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz:** Tüm dünyanın sıkıntıları ile boğuştuğu bir dönemde beklentilerin de üzerinde bir büyüme rakamlarını çok olumlu karşıladık.

■ **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir:** 2022 yılının ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı.

Ekonomistler: Sıfır büyümede bile yüzde 3.5'i garantiledik

■ **Ekonomist Haluk Bürümcekçi:** Büyümenin bundan sonraki çeyreklerde yatay olması durumunda bile bu yıl yüzde 5'i aşmak mümkün.

■ **Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Aslanoglu:** Yılın kalan bölümünde yavaşlama olmasına rağmen ilk yarıdaki güçlü büyüme etkisiyle yıl sonunda büyüme yüzde 5 seviyesinde olacak.

■ **Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burak Arzova:** Bundan sonraki çeyreklerde büyüme sıfır düzeyinde gerçekleşse bile bu yıl yüzde 3,5'in üzerinde bir rakamla tamamlamayı garantiledik. Yıl sonu yüzde 4,5-5 büyürüz.

İş dünyası temsilcileri mutlu

Hızlı büyüme reel sektör temsilcilerinin yüzlerini güldürdü. Bünyelerinde on binlerce üreticiyi, tüccarı ve ihracatçıyı barındıran iş dünyası sivil toplum kuruluşlarının (STK) yöneticileri şu değerlendirmelerde bulundu:

GELECEK ADINA UMUT VERİCİ

● **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç:** "Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye'nin elde ettiği yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Hem çeyrekten çeyreğe hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin de ispatıdır. Biz memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir."

Şekib Avdagiç

SANAYİ DİRENÇLİ GÖRÜNÜMÜNÜ KORUYOR

● **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan:** "Sanayimizin ilk çeyrekte yüzde 8.2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7.8'e gerilese de Türkiye'nin büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnci özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1'e çıkmasında daha net görmekteyiz."

Erdal Bahçıvan

ENFLASYONLA MÜCADELE VURGUSU

● **Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran:** "Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen

Gürsel Baran

men sağlanan büyüme Türkiye ekonomisinin zorluklara karşı direncini ve reel sektörünün dinamizmini göstermesi açısından önemlidir. Bundan sonra ise ekonominin istihdamı daha çok arttıracak şekilde büyümenin sürdürülebilmesine odaklanılması gerekiyor: Enflasyonla mücadele, büyüme-yi kalıcı hale getirmek için şart. Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürüp büyüme-yi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz."

GÜZEL RAKAMLARA ULAŞMAK ÖNEMLİ

● **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir:** "Sanayi sektörü ve sektörün ihracata katkısıyla Türkiye ekonomisi 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 7.6'lık büyümeye ulaştı. 2022 ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı. Yılın ilk çeyreğinde sanayi üretimi yıllık yüzde 10.3 artarken GSYH yüzde 7.3 büyümüşü. İkinci çeyrekte sanayi üretimi yüzde 7.8 artarken büyümemiz yüzde 7.6 olarak gerçekleşti."

Nurettin Özdebir

Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz. Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli."

OVP'YLE OLUMLU SÜRECE GİRECEĞİZ

● **İstanbul Ticaret Borsası (İTİB) Başkanı Ali Kopuz:** "Türkiye ikinci çeyrekte beklentilerin üzerinde yüzde 7.6 büyüdü. Tarımda yüzde 2.9'luk bir daralmaya şahit olduk ama bu büyük oranda mevsimsel. Önümüzdeki dönemde hasat mevsiminin etkisi tarımda büyümeye geçeriz. Avrupa'daki olağanüstü kuraklık dolayısıyla doğabilecek talep fazlasını karşılamak için şimdiden çalışmakta da fayda olduğunu düşünüyorum. Öte yan-

Ali Kopuz

dan eylül ayında açıklanacak olan Orta Vadeli Program'la (OVP) daha olumlu bir süreç gireceğimize de inanıyorum."

TAHMİNLER YUKARIYA ÇEKİLECEK

● **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Asmalı:** "Türkiye ekonomisi, ikinci çeyrekte yüzde 7.6 oranında büyüyerek hem üretim hem de ihracat becerisini sürdürmeyi başardı. Büyümeye iç ve dış talebin olumlu katkı sunması Türkiye ekonomisinin homojen büyüdüğüne işaret etmesi bakımından önemli bir göstergedir. Yılın üçüncü çeyreğinde nispi bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomi yönetimi tarafından alınan tedbirlerle ivme kazanmaktadır."

Mahmut Asmalı

Bu bağlamda Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ile IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz."

İSTİKRAR VE GÜVEN ŞART

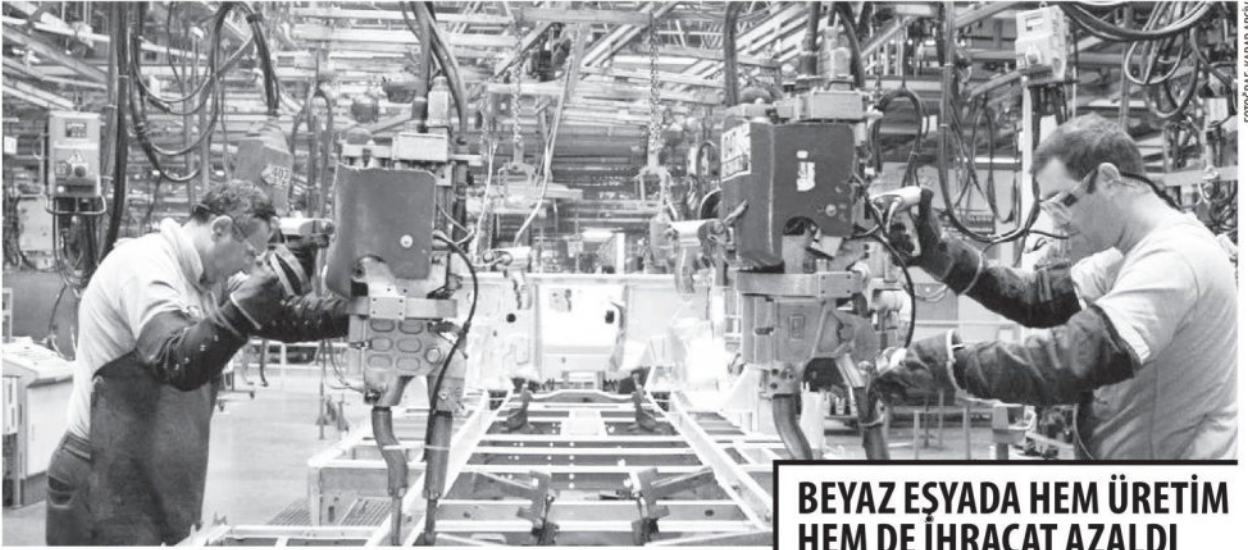
● **Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (AS-KON) Başkanı Orhan Aydın:** "Ekonomimizin büyümesi, refah seviyemizin artması istikrara ve güvene bağlıdır. Bizi başarıya götürececek yol istikrar ve güven ortamından geçmektedir. Savaşlar, virüsler, enerji krizi, iklim değişikliği gibi büyük sıkıntıların olduğu bir ortamda hükümetimiz özellikle ekonomide güven ortamını artırıcı tedbirleri sağlamaya çalışırken bazı çevrelerin iş insanlarını tehdit etmeleri, piyasaları durdurmaya yönelik beyanatları güçlü ekonomi, güçlü Türkiye çabalarımızla ters düşmekte ve ülke ekonomimize zarar vermektedir. Bu nedenle sözünü ettiğimiz istikrar ve güven hususuna dikkat edilmesini önemle belirtiyor, ülke ekonomimizin büyümesinde emeği geçen tüm paydaşlara iş dünyası adına teşekkürlerimizi sunuyoruz."

Orhan Aydın

Ekonomide çarklar tek tek yavaşlıyor

Kur krizleri, enflasyon ve faiz sarmalıyla beraber ekonomide çarklar yavaşlamaya başladı. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan ve 5 aydır eşik değerinin altında seyreden ISO PMI'dan sonra **MÜSİAD** SAMEKS de eşik değeri 50'nin altına gerileyerek 49,6'ya düştü. Otomotiv, inşaat ve beyaz eşya sektörlerinde de durağanlaşma başlarken, reel kesim güveni de Temmuz 2020'den beri en dip seviyeye düştü.

Ülkin 2. çeyrek büyüme verilerine göre emeğin aldığı pay iki yılda 11,4 puan gerilerken, sermayenin kazancı da 2 kat arttı.

Ekonomide alınan kararlar üretim başta olmak üzere hemen her alanda durağanlaşmanın başlamasına neden oldu. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen ve 5 aydır eşik değerinin altında kalan **İstanbul Sanayi Odası** Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nde (PMI) sonra **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)** Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi de (SAMEKS), ağustosta bir önceki aya göre 4,4 puan azalarak 49,6'ya geriledi. Söz konusu gelişmede Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin önceki aya göre 5,3 puan azala-

arak 49,6 seviyesine gerilemesi belirleyici rol oynadı. Hizmet sektöründe gözlenen azalışta iş hacminin önceki aya göre hızlı şekilde ivme kaybetmesi etkili oldu. Bu dönemde **sanayi** sektöründe yeni siparişler zayıf bir görünüm arz etmesine karşın üretim artışı devam etti. Ocak-temmuz dönemi boyunca 50 referans değeri üzerinde seyreden mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, temmuz ayına kıyasla 4,4 puan azalarak 49,6 seviyesine geriledi ve ekonomik aktivitenin önceki aya göre yavaşladığına işaret etti. ISO PMI ve **MÜSİAD** SAMEKS'in yanı sıra ekonominin lokomo-

tif sektörlerinin başında gelen otomotiv, beyaz eşya ve inşaat sektörleri de küçülmeye başladı. Otomotiv **Sanayi** Derneği verilerine göre Temmuz'da sektörün toplam üretimi 93 bin 659 adet oldu. Böylelikle Ocak ayından bu yana ilk kez sektör 100 bin adedin altında üretim gerçekleştirdi. Otomobil üretimi de 51 bin 243 seviyesinde kaldı. Otomobil üretiminde de Ocak ayından beri en düşük performans kaydedildi. İnşaat ise yapı ruhsatı verilen bina sayısı nisan-haziran döneminde yıllık bazda yüzde 7,5 azaldı. Veriler yeni konut arzı konusunda daralamaya işaret etti. **-EKONOMİ SERVİSİ**

BEYAZ EŞYADA HEM ÜRETİM HEM DE İHRACAT AZALDI

■ Ekonomide lokomotif sektörlerden olan beyaz eşya sektöründe Temmuz ayı iç satış, ihracat ve üretimde kayıpların yaşandığı bir ay oldu. TÜRK-BESD verilerine göre beyaz eşya satışları Temmuz'da bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2 düşerken ihracat yüzde 7 düşüş kaydetti. Beyaz eşya üretimi Temmuz'da yıllık yüzde 4 geriledi. TÜRK-BESD verilerine göre beyaz eşya iç satışları Temmuz'da yıllık yüzde 2 geriledi. İhracatta aynı dönemde yüzde 7'lik kayıp olurken üretim de yüzde 4 azaldı. Yılın ilk yedi ayı itibarıyla iç satış ve ihracat olmak üzere toplam satışların bir önceki yıla göre yüzde 2 daralırken satış sayısı 19 milyon 361 bin 159 oldu. TÜRK-BESD Yönetim Kurulu Başkanı Can Dinçer, "İç satışlardaki düşüşün üretimi etkileyebileceği dikkate alındığında, kredi kartı taksit sayılarının artırılması ve ÖTV'nin kaldırılması yararlı olacaktır." değerlendirmesinde bulundu. Dinçer, lokomotif konumdaki sektör için maliyet yükü oluşturan korumacı önlemlerin de tekrar değerlendirilmesi gerektiğini dile getirdi.

REEL KESİM GÜVENİ İKİ YILIN EN DİP SEVİYESİNDE

■ TCMB verilerine göre reel kesim güven endeksi Ağustos ayında aylık 1,6 puan düşüşle 102,1'e geriledi. Endeks böylece Temmuz 2020'den beri en düşük seviyeye indi. Geçen ayki veri yüzde 103,7 olarak izlenmişti. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi 1,1 puanlık aylık düşüşle 101,4'e geriledi ve Temmuz 2020'den beri en düşük seviyede gerçekleşti. İmalat **sanayi** genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), ise Ağustos'ta bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak yüzde 76,7 seviyesinde gerçekleşti. TCMB'den yapılan açıklamaya göre, 2022 yılı Ağustos ayında, imalat **sanayinde** faaliyet gösteren 1754 iş yeri tarafından İktisadi Yönelim Anketi'ne verilen yanıtlar toplanarak değerlendirildi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA) ise bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak yüzde 76,6 seviyesine geriledi.

'DURAĞANLAŞMA KENDİNİ GÖSTERİYOR'

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, TÜİK'in açıkladığı Türkiye ekonomisinin 2022 yılı ikinci çeyrek büyüme rakamlarını değerlendirerek, bir durağanlaşmanın hafiften kendini gösterdiğini belirtti. Bahçivan, "Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir" diye konuştu. ISO PMI'ya değinen Bahçivan "Özellikle ISO olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir. İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize **sanayinin** güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, **sanayimizin** büyümeye istikrarlı katkısını sürdürebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır" dedi.

ISO PMI 5 AYDIR ÜST ÜSTE EŞİK DEĞERİN ALTINDA

ISO Türkiye İmalat PMI temmuzda 46,9 olarak kaydedildi. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, haziran ayında 48,1 olarak ölçülen manşet PMI temmuzda 46,9'a gerileyerek üst üste beşinci ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. ISO'dan yapılan açıklamaya göre endeks, faaliyet koşullarında Mayıs 2020'den beri en belirgin yavaşlamaya işaret etti. Açıklamada, "Yavaşlama genel bir talep yetersizliğinden kaynaklanırken belirsiz piyasa koşulları ve devam eden fiyat baskıları bu sorunu derinleştirdi" denildi.

Türkiye İstatistik Kurumu, bu yılın ikinci çeyreğine ilişkin büyüme rakamlarına açıkladı.

Emin adımlarla hedefe doğru

Türk ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüdü. İş dünyası büyüme rakamlarından memnun: "İstikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacak."

TÜRKİYE'NİN hayata geçirdiği yeni ekonomi modeli meyvelerini vermeye başladı. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 büyüyen Türk ekonomisi, ikinci çeyrekte de büyüme hızına devam ederek, yüzde 7,6 oranında büyüme kaydetti.

DÜNYADA İKİNCİYİZ

Büyüme rakamlarını değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Türkiye'nin OECD ve G20 ülkeleri içinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke olduğunu

bildirdi. Bakan Nebati, "İkinci çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı göstermedik, aynı zamanda 5 çeyreklik devam eden dengeli büyümeyi bu dönemde de sürdürdük. Bu dönemde, geçtiğimiz yıl sonuna kıyasla yaklaşık 900 bin kişilik ilave istihdam sağlandı ve işsizlik oranı yüzde 10,3'e düştü. Büyümeyi ve istihdamı önceliklendiren, üretimi ve ihracatı destekleyen Türkiye Ekonomi Modeli ile elde ettiğimiz bu kazanımlar yılın kalan döneminde de sürecektir. Artık ekonomimizin alameti farikası; dengeli, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümedir" mesajını verdi.

İHRACATTAN KATKI

Türkiye'nin, 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyecek başarılı performansını sürdürdüğüne

dikkati çeken Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 2,7 puan olmuştur. Hayırlı olsun" ifadelerini kullandı.

HOMOJEN BÜYÜME

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, küresel ekonominin henüz Covid-19 şokunu tam atlama-
dan Rusya-Ukrayna Savaşı'yla

ciddi bir sarsıntı yaşadığı yılın ikinci çeyreğinde, Türkiye ekonomisinin bu oranda büyüme kaydetmiş olmasının oldukça değerli bulduklarını ifade etti. Asmalı, Çin'in yüzde 0,4, ABD'nin yüzde 1,7, İngiltere'nin yüzde 2,9, Avro Bölgesinin ise yüzde 3,9 büyüdüğü bu dönemde Türkiye'nin, G20'de 2'nci sırada yer alarak küresel ekonomi içerisinde yine pozitif ayrıştığını ifade etti. Türkiye ekonomisinin homojen bir büyüme kaydettiğine işaret eden Asmalı, "OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz" dedi.

GÜVENİN ESERİDİR

ASKON Başkanı Orhan Aydın ise Türkiye ekonomisinin 7,6 büyümesinin güven ve is-

tikrarın eseri olduğunu belirterek, "Şu anki gidişat ve verilere bakıldığında istikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacaktır. Bizi başarıya götürecek yol istikrar ve güven ortamından geçmektedir" ifadelerini kullandı.

UMUT VERİCİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekib Avdagiç**, "Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Hem çeyrekten çeyreğe hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin de ispatıdır" açıklamasını yaptı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Başkanı **Erdal Bahçivan**, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı. **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı Nurettin Özdebir, "Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli" ifadelerini kullandı.

DÜNYA ŞAŞKIN

Türkiye'de yüksek enflasyona rağmen büyüyen bir ekonominin olması dünyada şaşkınlıkla karşılandı. ABD merkezli medya kuruluşu Bloomberg, Türk ekonomisinin ne olursa olsun rayından çıkmadığını belirtti. Türkiye'nin yeni ekonomi modelinden bahsedilerek, "Cumhurbaşkanı Erdoğan, fiyat istikrarı ve para birimi pahasına ihracata, üretime ve istihdama öncelik veren bir ekonomik modeli savunuyor" denildi.

Ekonomi güçlü performansını sürdürdü

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüzde 7,6 büyüyecek, yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirterek, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Erdal Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci

çeyrek büyüme rakamlarına yönelik değerlendirmede bulundu.

Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu

şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirten Bahçivan, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Bahçivan, "**Sanayimizin** ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9,1'e çıkmasında daha net görmekteyiz." değerlendirmesinde bulundu.

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN, BÜYÜME RAKAMINI DEĞERLENDİRDİ

Durgunluk kendini hissettirmeye başladı

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik olarak şu değerlendirmede bulundu: "Türkiye 2022 yılının ikinci yarısında yüzde 7.6 büyüyerek; yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur.

Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu

söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1'e çıkmasında daha net görmekteyiz. Bu verilere bakarak **sanayinin** büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. Özellikle **İSO** olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir." **Murat ÖZDEMİR/KORKUSUZ**

**Erdal
Bahçivan**

Büyüme yüksek kapsayıcılık düşük!

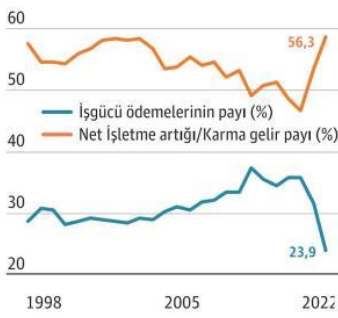
Türkiye ekonomisi ilk çeyrekteki yüzde 7,5'in ardından ikinci çeyrekte de yüzde 7,6 oranında güçlü bir büyüme kaydetti. Katma değer dağılımında ise eşitsizlik artıyor

Cari fiyatlarla ikinci çeyrek GSYH'si 3,4 trilyon lira (219,3 milyar dolar) olarak açıklandı. Zincirlenmiş hacim endeksiyle geçen yıla göre finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 26,6, hizmetler 18,1, **sana-yı** de 7,8 oranında büyüdü. Tarım sektörü yüzde 2,9, inşaat sektörü ise yüzde 10,9 daraldı. Büyümeye en yüksek katkıyı 13,6 puan ile yine hanehalkı tüketimi verdi. Net ihracatın katkısı 2,7 puan, yatırımların katkısı da 1,2 puan düzeyinde gerçekleşti. Stok değişimi ise büyümeyi 10,3 puan aşağı çekti. Ücretlerin değer içindeki payında gözlenen düşüşün hızlanması da dikkat çekti. İkinci çeyrekte cari fiyatlarla "net işletme artışı/karma gelir" (sermaye payı) yüzde 134,7 artarken, ücretlerdeki artış yüzde 66,4 oldu. Arındırılmış verilerle ücretlerin katma değerden aldığı pay yüzde 23,9'la 1998 bazlı serinin dip seviyesine geriledi. **ŞEBNEM TURHAN/11**

'Gayrisafi katma değerde ücretler ve sermayenin payı

(Arındırılmış, II. Çeyrek dönemler; %)

EKONOMİSTLER DEĞERLENDİRDİ

- **Prof. Dr. Erhan Aslanoglu:** İşgücü ödemelerinin payının düşmesi ve büyümeye eşlik eden enflasyon nedeniyle alım gücünün azalması, büyümenin kapsayıcı olmadığına ve gelir dağılımı sorununun arttığına işaret ediyor.
- **Prof. Dr. Hakan Kara:** Riskleri büyütürken büyümeye sürdürülebilir olmadığı gibi refah artışı da sağlamıyor. Temelde yarının

büyümesinden çalışıyoruz. İleride enflasyon ve dolarizasyonu düşürüp rezervleri tekrar yerine koymanın ciddi bir maliyeti olacak.

► **Prof. Dr. Emre Alkin:** Kapsayıcı bir büyüme değil. Hanehalkı sürekli enflasyona karşı korunmak için harcamasını beslemiş. Bu büyüme rakamına bakarak bundan sonraki çeyrek dönemler için ümitlenmek çok mümkün değil. /11

İŞ DÜNYASINDAN TEPKİLER

- **Mahmut Asmalı/MÜSİAD:** Türkiye ekonomisi homojen büyüme kaydetti.
- **Erdal Bahçivan/İSO:** Sanayinin katkısında durağanlaşma işaretleri var.
- **Şekib Avdagıç/İTO:** Avrupa'nın yavaşladığı bir dönemde yüzde 7,6'lık büyüme, istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir.
- **Nurettin Özdebir/ASO:** Zor dönemde bu yüksek büyüme oldukça önemli. İşgücü ödemelerinin payının düşmesi, gelir adaleti açısından dikkat gerektiren önemli bir husus. /03
- **Gürsel Baran/ATO:** Büyüme, reel sektörün dinamizmini gösteriyor. Bundan sonra istihdamı daha çok artıracak şekilde büyümeye odaklanılmalı. /11

TÜRKİYE EKONOMİSİ İKİNCİ ÇEYREKTE YÜZDE 7,6 BÜYÜDÜ

Çalışan, güçlü büyümeden tarihin en düşük payını aldı

Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 7,6 büyüyerek OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ekonomi oldu. Bu başarıya karşın yüksek enflasyon, dolarizasyon ve alım gücü düşüşü ücretlilerin büyümeden aldığı payı tarihi en düşük seviyeye indirdi.

ŞEBNEM TURHAN

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde güçlü hane halkı tüketimi, hızlı artan hizmet ve sanayi sektörü ile ihracatın desteğiyle beklentilere paralel yüzde 7,6 büyüdü. Bu büyümeyle Türkiye açıklanan veriler arasında ikinci çeyrekte dünyanın en hızlı büyüyen dördüncü OECD ülkesi arasında yüzde 8,3 büyüten Slovenya'dan sonra ikinci ekonomisi oldu. Güçlü ödemelerin milli gelirden aldığı payın yüzde 25,4'e kadar düşmesi büyümenin kapsayıcılığını sorgulattı. Ekonomistler yaşanan büyümeyle eşlik eden çok yüksek enflasyon nedeniyle ücretliler için büyümenin kapsayıcı olmadığını vurgularken gelir dağılımı sorunun da arttığını işaret etti.

2019'DAN BU YANA VERİLERE REVİZYON GELDİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye ekonomisinin büyüklüğü yılın ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla 3 trilyon 418 milyar 967 milyon lira olurken, GSYİH cari fiyatlarla ABD doları bazında 219 milyar 335 milyar olarak gerçekleşti. Kişi başı milli gelir ise ikinci çeyrekte itibariyle 9 bin 690 dolar hesaplandı. TÜİK ikinci çeyrek büyüme verilerini açıklarken geriye dönük olarak 2019'dan bu yana tüm çeyreklerde reviziyona gitti. Analistlerin yalnuşu büyük tahminleri ise yüzde 4,4-5 arasında değişiyor. Büyüme verilerinde işgücü ödemelerinin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içerisindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 32,6 iken bu oran 2022 yılında yüzde 25,4'a geriledi ve bu tarihin en düşük seviye oldu. Net işletme artışı katma değer içindeki payı ise yüzde 49,2'den yüzde 54,0'a yükseldi. Geçmiş dönük olarak yılın ikinci çeyrekleri açısından mevsim etkisinden arındırılmış cari fiyatlarla yüzde 56,34'a yükseldi. Bu da ikinci çeyrekler itibariyle tarihin en yüksek payına işaret etti. İşgücü ödemeleri son yıllarda düzenli olarak gerilerken işletmelerin payı ise arttı. Öte yandan çeyrekler itibariyle bakıldığında ise Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin başladığı ve Türkiye Ekonomisi Modeli'nin geçildiğinin ilan edildiği geçen yılın son çeyreğinden bu yana işgücü ödemelerinin büyümeden aldığı payın her geçen yıl düştüğüne işaret ederken net işletme

İŞLETME KÜRESİLDİ
PAZ HIZLA YÜKSELİYOR
İşgücü ödemelerindeki payı ücretli kesimin yarımına büyümeden aldığı payın her geçen yıl düştüğüne işaret ederken net işletme

Ülkelerde 2. çeyrek büyümesi (%)			
Kolombiya	12,6	İsviçre	3,8
Malezya	8,9	Belçika	3,3
Slovenya	8,3	Peru	3,3
TÜRKİYE	7,6	Tayvan	3
Filipinler	7,4	İngiltere	2,9
İspanya	6,3	G. Kore	2,9
Endonezya	5,4	Tayland	2,5
Sili	5,4	Meksika	2,1
Hollanda	5,3	ABD	1,6
İsrail	4,8	Almanya	1,5
İtalya	4,6	Japonya	1,1
Singapur	4,4	Çin	0,4
Fransa	4,2	Rusya	-0,4
Norveç	3,9	Hong Kong	-1,3

Kaynak: The Economist

Kaynak: The Economist

Çeyrekler göre büyüme (%)		Yıllara göre kişi başı milli gelir (dolar)	
2018	7,50	2002	3.608
1. çeyrek	5,80	2003	4.739
2. çeyrek	5,80	2004	6.021
3. çeyrek	2,50	2005	7.376
4. çeyrek	-2,60	2006	7.971
2019		2007	9.735
1. çeyrek	-2,60	2008	11.018
2. çeyrek	-1,70	2009	9.044
3. çeyrek	0,90	2010	10.629
4. çeyrek	5,90	2011	11.289
2020		2012	11.675
1. çeyrek	4,40	2013	12.582
2. çeyrek	-10,30	2014	12.178
3. çeyrek	6,50	2015	11.085
4. çeyrek	6,40	2016	10.964
2021		2017	10.696
1. çeyrek	7,50	2018	9.792
2. çeyrek	22,20	2019	9.213
3. çeyrek	7,90	2020	8.599
4. çeyrek	9,60	2021	9.539
2022		2022*	9.690
1. çeyrek	7,50	*İkinci çeyrek itibariyle	
2. çeyrek	7,60		

Ücretlerin payı 2020 ikinci çeyreğine göre 11 puan geriledi

Coface Ekonomisti Seltem Işılgin, ise ikinci çeyrek büyüme rakamlarında dikkat çeken unsurun tüketim harcamalarının ve ihracatın büyüme katkısı olarak görüldüğünü belirtti. Yüksek enflasyonun harcamaların ve servise başında yapılan asgari ücret ve maaş zammı yansımaları sayesinde tüketim harcamalarının milli gelir katkısının oldukça yüksek gerçekleştiğini kaydetti. Işılgin, "Öte yandan milli gelirin arttığı bir dönemde, ücretlerin milli gelirden aldığı payın 2020 yılı ikinci çeyrekte yüzde 11 puanı yitirmesi, işletmelerin payının ise yalnuşu olarak yüzde 2,5 olan 2022 büyüme tahminimizi yitiriyor. Sektörlerin büyüme dinamiklerinde devam eden baskılar, ücretlerin düşüşüne sebep olabileceği ve bu durumun da büyümenin büyümesini tehdit edebileceği konusunda bir kez daha öne çıkıyor. Finans ve sigorta faaliyetlerinin reel olarak birinci çeyrekte yüzde 25,7 büyüdükten sonra ikinci çeyrekte de yüzde 26,6 büyümesi, kredi destekli büyümenin bu kesimde desteklediğini

göstereyor. Sanayi büyümesinin de kuvvetli olduğunu ve ikinci çeyrekte yüzde 7,8 büyüdüğünü görüyoruz. Ayrıca yüksek enflasyon nedeniyle reel ücretlerdeki gerileme de gelir dağılımını ciddi anlamda bozan unsurlar arasında sayılabilir. Bu anlamda enflasyon beklentilerindeki baskıların kontrol altına alınabilmesi, gelir dağılımındaki denge için önem taşıyor. Artan enerji ihtiyacı maliyetleri ile cari açığın artması ve yüksek enflasyon, mevcut durumda ticaret hadlerinin bozulmasına neden oluyor, büyüme ile yatırımların gelir dağılımına katkıdan yitmesi de etkiliyor. Bugünkü verilerden sonra mevcut yüzde 2,5 olan 2022 büyüme tahminimizi yitiriyor. Sektörlerin büyüme dinamiklerinde devam eden baskılar, ücretlerin düşüşüne sebep olabileceği ve bu durumun da büyümenin büyümesini tehdit edebileceği konusunda bir kez daha öne çıkıyor. Finans ve sigorta faaliyetlerinin reel olarak birinci çeyrekte yüzde 25,7 büyüdükten sonra ikinci çeyrekte de yüzde 26,6 büyümesi, kredi destekli büyümenin bu kesimde desteklediğini

Yatırım Araştırma Direktörü Serhat Güleryen de Türkiye ekonomisinin 2022 yılı ikinci çeyreğinde yıllık yüzde 7,6 büyüme ile güçlü performansını sürdürdüğünü belirtti. Büyümeyle aşağı çeken stok değişimlerinin de içeren istatistik hata kalemi etkisinin milli gelir serisinin bağlancından bu yana görülen en yüksek negatif katkı olduğunu da belirtti. Yıllar kalınlarında PMI, elektrik tüketimi, sektör güven endeksleri gibi öncü göstergelerin hem arz hem de talep kaynaklı daralması işaret ettiğini ifade eden Güleryen, "Avrupa ekonomisinde yavaşlama ve doların yükselişine rağmen, yüksek enflasyon nedeniyle talep baskılamaya başlıyor. Yılın ikinci yarısında ilk yarıya göre yüzde 1,4'ün daralması beklentimizi rağmen yıllık yüzde 5,0 ile görülen güçlü büyüme tahminimizi koruyoruz" dedi.

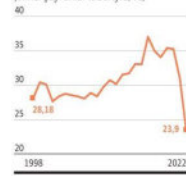
lu, "Tüketici güveni düşerken tüketim harcamalarının rekor artışı da öne alınan talebe ve enflasyona da bir katkı olarak yorumlanabilir. İthalattaki büyümenin enflasyonla birlikte büyümeye katkı vermesi de kur yoluyla maliyet enflasyonunu besliyor" diye konuştu. **Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Karu** da bu şekilde riskleri büyütürken büyümenin sürdürülebilir olmadığını, refah artışı da sağlamadığını vurgu yaparak "Temelde yarın büyümeyinden çalıyor. İlerde enflasyon dolarizasyonu düşürüp rezervleri tekrar yerine koymamız ciddi bir maliyet olacaktır" dedi.

KAPSAYICI BİR BÜYÜME DEĞİL
Tokyo Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Emre Alkin, de büyümenin kapsayıcı nitelikte olduğunu

Büyüme 2. çeyrekte kim ne kadar katkı verdi (%)

ÖRETİM	Artış (%)	Etkisi (puan)
Tarım	-2,90	-0,12
Sanayi	7,80	1,65
*İmalat sanayi	9,10	1,60
İnşaat	-10,90	-0,68
Hizmetler	18,10	4,24
Bilgi-iletişim	5,30	0,19
Finans, sigorta	26,60	1,31
Gayrimenkul	4,10	0,33
İdari destek hizmet	11,00	0,57
Kamu yönetimi	1,70	0,18
Diğer hizmet	1,90	0,04
Vergi-subsansiyon	-1,20	-0,13
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	22,50	13,62
Devletin tüketimi	2,30	0,31
Toplam yatırımlar	4,70	1,22
İhracat	16,40	3,87
İthalat	5,80	-1,13
Stoklar	-	-10,29

İşgücü ödemelerinin payı

şunu söylemenin çok zor olduğunu işaret etti. Alkin, "Bu büyüme rakamına bakarak bundan sonraki çeyrek dönemler için ümitlenmek çok mümkün değil. Öncü göstergelerin yavaşladığını görüyoruz. Demek ki üçüncü ve dördüncü çeyrekte büyümeyle alakalı endişelerimiz olacak. Kapsayıcı bir büyüme değil vatandaşın enflasyon endişesiyle tüketimden etttiğini ve ücret artışlarıyla bunun desteklediği ortada. Hane halkı sürekli enflasyona karşı korunmak için ücret artışlarıyla harcamasını beslemiş ve bu harcamanın da karşılığı hizmetler ve finans tarafında kendini gösteriyor" diye konuştu.

Ekonomistler yılın geri kalanında da hazırladıkları asgari ücret zammına rağmen yüksek enflasyonla beraber gerileyen alım gücü ve artan gelir dağılımı adaletsizliğinin sürmesini öngördü. Hükümetin ihracat ve üretimle büyüme odaklı Türkiye Ekonomisi Modeli ve bütayonellik olarak geliştirilen Merkez Bankası para politikası ile enflasyondan düşüş öngören ekonomistler yılsonu yüzde 70'lerin üzerine çıkan enflasyon tahminlerinin işgücü ödemelerindeki payın azalmasına katkı vereceğine dikkat çekti.

Sanayi güçlü, tarım kan kaybediyor

TÜİK verilerine göre yılın ikinci çeyreğinde tarım sektöründe geçen yılın aynı dönemine göre daralma yüzde 2,9 oldu. Gıda enflasyonunun enflasyondaki payının büyüklüğü dikkate alındığında ekonomistler tarım sektöründeki daralmanın kayı verici olduğu yorumunu yaptı. Tarım sektöründeki bu daralma ekonomik büyüme 0,12 puan geriledi. Sanayi sektörü ise güçlü bir ikinci çeyreği geride bıraktı. Yüzde 7,81'lik büyümenin toplam ekonomik büyüme katkısı 1,65 puan olarak hesaplandı. Sanayide imalat sanayinin yüzde 9,1 büyümeye de katkı yaptı. İnşaat sektörü daralmasını 1 yıla taşıdı. Son dört çeyrekler içinde daralma kesintisiz sürüyor. İkinci çeyrekte ise yüzde 10,9 küçülen inşaat sektörü ekonomik büyüme 0,68 puan azalttı. Hizmetler sektörü pandemiden yaralanan sarkarak büyümesine ivme kattı. Hizmetler sektörünün büyüme katkısı 1,31 puan oldu. Bilgi iletişim sektörü yüzde 5,3, gayrimenkul yüzde 4,1, idari destek ve hizmet faaliyetleri yüzde 1,7, kamu yönetimi yüzde 1,7 ikinci çeyrek büyümesine imza attı.

Vatandaşın tüketimi büyümenin en önemli kaynağı

Yüksek enflasyon ve alım gücü gerileyen vatandaş kredilerdeki hızlı büyümenin de etkisiyle taleplerini ön çekmeye ikinci çeyrekte de devam etti. TÜİK verilerine göre vatandaşın tüketimi yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22,5 arttı ve bu ekonomik büyüme 13,62 puanlık katkı sağladı. Devletin tüketimi yüzde 2,3 büyüyerek 0,31 puanlık katkı sağladı. Toplam yatırımlar yüzde 5,81'lik artış ekonomik büyüme 1,31 puan katkı sağladı. Bu yılın ikinci çeyreğinde de stoklardan kullanım 10,29 puanlık bir düşüş getirdi ekonomik büyüme. Merkez Bankası ve BODK'nın özellikle tüketici kredilerindeki artışın ivme kaybetmesi için attığı adımlar ve enflasyon etkisiyle yılın son ki çeyreğinde vatandaşın tüketiminde hız kaybı bekleniyor.

Vatandaşın tüketimi büyümenin en önemli kaynağı

TÜİK verilerine göre ikinci çeyreğinde inşaat yatırımları yüzde 10,9 küçülen makine teçhizat yatırımları yüzde 17,8, diğer aktifler yüzde 14 arttı. Vatandaşın tüketim harcamalarında ki katkısı geçen yılın ikinci çeyreğinde de stoklardan kullanım 10,29 puanlık bir düşüş getirdi ekonomik büyüme. Merkez Bankası ve BODK'nın özellikle tüketici kredilerindeki artışın ivme kaybetmesi için attığı adımlar ve enflasyon etkisiyle yılın son ki çeyreğinde vatandaşın tüketiminde hız kaybı bekleniyor.

● **Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati:** Ekonomimiz yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda reel olarak iki çeyreklik büyüme performansı sağladı. Bu büyümeyle Türkiye, verisi açıklanan OECD ve G20 ülkeleri arasında yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke oldu. İkinci çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı göstermekle, aynı zamanda 5 çeyrekten devam eden dengeli büyüme bu dönemde sürdürüldü. Son iki çeyrek yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü artış, bu dönemde de yüzde 17,8 ile devam ediyor. Büyümeyle üretim kapasitemizin artırılmasından olumlu şekilde yararlanıyor. Büyümedeki kuvvetli ivmenin işgücü piyasasındaki yansımaları yılın ikinci çeyreğinde de devam ediyor. Yılsonu işsizlik oranı yüzde 9,00 bin kişilik işsizlik oranı sağlandı ve işsizlik oranı yüzde 10,3'e düştü. Büyümeyle işsizlik oranı düşürüldü, üretimi ve ihracat destekleyici Türkiye Ekonomisi Modeli ile ilgili Türkiye hükümetleri yılın ikinci çeyreğinde de sürüyor. Artık ekonomimizin temel ilkeleri dengeli, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümedir.

● **Ticaret Bakanı Mehmet Muş:** Türkiye, 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyerek başarılı performansını sürdürdü. İhracat, büyümeyle 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarımsal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme katkısı ise 2,7 puan olmuştur.

● **CHP Sözcüsü Faik Öztürk:** Büyümeden, çalışanlar nasiplememiş. Emekleminin pastadan aldığı pay artmış, tersine küçülmüş. Kişi başı milli gelirden yüzde 37 pay alan emekçi, şimdi yüzde 25 pay alır hale gelmiş. Aradık kariyerimizin yarı zengin, cebine taşınmış. Zengin, daha da zengin olmuş. Peki, TÜİK'in defterindeki işgüne ne palanana sağlıyor? Tüm makyajlamalarla rağmen yüzde 36 olan enflasyon yüzde 80'e (karma ve cari açığın hula artması) palanana. Türkiye defterini işgüne için dışarıya daha bağımlı hale gelmiş.

● **MÜSAD Genel Başkanı Mahmut Aslanlı:** Türkiye 13,9 puanlık katma değer katkısı talebin yarısı, net dış talebin 27 puanı yatırımları ise 12 puanı pozitif etkiler. Türkiye ekonomisinin homojen bir büyüme kaydedtiğine işaret etmesi

bakiminden oldukça önemli bir göstergedir. Yılın ikinci çeyreğinde nispi bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomiyi yönetimin tarafından alınan son tedbirlerle birlikte ivme kazanmaktadır.

● **İSO Başkanı Erdal Bahçivan:** Sanayi sektörünün büyüme ikinci çeyrekteki payını koruduğunu, sanayinin büyümeyle katkı sağladığını belirttik. Bir daralmanın da hafiflenirken büyüme desteklediğini söylemek gerekiyor. İkinci çeyrekteki büyüme çeyreklik büyüme beklentilerini birleştirilebilir. Sektörlerin büyüme beklentilerini birleştirilebilir. Sektörlerin büyüme beklentilerini birleştirilebilir. Sektörlerin büyüme beklentilerini birleştirilebilir.

● **İTO Başkanı Şekip Arslan:** Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6 büyüme istisnadı, üretim ve ihracatın güçlü olduğu bir göstergedir. Bizim memnuniyetimizden ötürü, en yakın ticaret partnerimiz Avrupa da işlerin durduğuna bir

dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırımla ihracat kalemleri tarafından desteklenmiştir.

● **DEİK Başkanı Nail Olpak:** Türkiye ekonomisinin yüzde 7,6 oranında büyüme göstererek dünya ülkeleri arasında pozitif ayrılmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeye başlaması, iş dünyası olarak memnuniyetle karşıyoruz. Açıklanan ölüm verisi, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yılı büyüme hedefi olan yüzde 5,0'lik büyümenin yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğini gösteriyor.

● **ASO Başkanı Nurettin Özdebi:** Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve tescillen beklentilerin güçlü olduğu, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamına ulaşmamız oldukça önemli. Büyümenin topluma yansması da önemli. Çalışanlar işgücü ödemelerinin payı yılın ikinci çeyreğinde yüzde 31,5 iken, bu çeyrekte yüzde 25,4 seviyesine geriledi. Gelir adaleti açısından dikkat edilmesi gereken oldukça önemli bir husus olarak görülmektedir.

AROLAT'TAN | Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

Yüzde 7,6 büyüme iyi de, sorun nerede?

TÜİK tarafından dün açıklanan ikinci çeyrek büyümesi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,6 oldu. Yılın ilk çeyreği de yüzde 7,5 büyüme göstermişti. Bu büyüme artışıyla, 5 çeyrek dönemdir büyüme devam etmiş oldu.

Bakanlar ve TOBB'a bağlı oda başkanları, değerlendirmelerde bu büyümeyi başarı olarak açıklıyorlar. Ticaret Bakanı Mehmet Muş'agöre 7,6'lık büyümeye ihracatın katkısı 3,87 puan olmuş. Büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmış. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'ye göre Türkiye OECD ve G-20 ülkeleri içerisinde bu büyümesiyle ikinci sırada yer alıyor.

ISO Başkanı Erdal Bahçıvan, yılın ilk yarısı boyunca sanayinin güçlü büyüme performansını koruduğunu söylüyor. DEİK Başkanı Nail Olpak değerlendirmesinde,

ülkemizin istikrarlı büyümeye devam ederek pozitif ayrışmasını, iş dünyası olarak memnuniyetle karşılıyor. MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı, ikinci çeyrek büyümesini "oldukça değerli" bulduğunu söylüyor. Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran, yakın coğrafyamızı etkileyen küresel sorunlara karşın bu büyümenin reel sektörün dinamizminden kaynaklandığını düşünüyor.

İkinci çeyrek büyümesiyle ilgili bu olumlu değerlendirmeleri okuyunca, vatandaştan gelen sıkıntı açıklamalarının nereden kaynaklandığını düşündüm.

GÜNÜNSÖZÜ:

Malezya Başbakanı sonrası, bu kez Arjantin Devlet Başkanı Yardımcısı Kirchner, zimmet savıyla ağır cezalık, mahkumiyeti kesin gibi...

Unutmamak gerekiyor ki, cari fiyatların yarattığı bir "zahiri büyüme" oranı var. Bu büyüme piyasa için canlılık, vatandaş içinse "tahribat" oluyor. Alım gücünün fiyatlar karşısında yetersizliği onu haklı olarak bezdiriyor. Bu yüzden yüksek enflasyon dönemlerinde büyümenin pozitif olması onun için bir anlam taşımıyor.

Bir de, gelir bölüşümü büyümenin ihmal ettiğimiz bir başka boyutu. Profesör Oğuz Işık'ın yeni yayınlanan "Eşitsizlikler Kitabı" başlıklı çalışmasının sonunda, "Pandeminin yarattığı koşullarda Gini katsayısı hızlı bir artışla 0,41'e yükseldi, gelir arttıkça eşitsizlik artıyor" ifadesi, büyüme içinde gelir dağılımının ne denli bozulduğunu çok iyi anlatıyor.

Büyüme konusunun tek değişken olarak ele alacağımız döneminde kaldığı kesin.

Sermaye karını katlayarak milli gelirden payını artırırken emeğin payı yüzde 25'e geriledi

Adaletsiz büyüme sürüyor

Türkiye modeli büyümede emeğin aldığı pay iki yılda 11.4 puan azaldı. Sermayenin payı yüzde 49.2'den yüzde 54'e yükseldi. En çok büyüyen sektör finans ve sigorta oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'na göre (TÜİK), Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yıllık bazda yüzde 7.6 büyüdü. Büyümenin lokomotifleri son dönemde yüzde 500 kâr açıklayan bankaların da etkisiyle finans sektörü olurken son yıllarda azalan çiftçi sayısının da etkisiyle tarım sektöründeki küçülme dikkat çekti. Emeğin payı ise yüzde 32.6'dan yüzde 25'e geriledi.

TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2022 raporunu yayımladı. İkinci çeyrek rakamlarında yıllık sektörel büyüme finans ve sigorta faaliyetlerinde yüzde 26.6, hizmet faaliyetlerinde yüzde 18.1, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetlerinde yüzde 11.0, sanayide yüzde 7.8, bilgi ve iletişim faaliyetlerinde yüzde 5.3, gayrimenkul faaliyetlerinde yüzde 4.1, diğer hizmet faaliyetlerinde yüzde 1.9 ve kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde yüzde 1.7 arttı. Buna karşın tarım, ormancılık ve balıkçılıkta yüzde 2.9, inşaat sektöründe ise yüzde 10.9 azaldı.

Finans sektörü bir önceki yılın ikinci çeyreğinde yüzde -19.9 küçülürken bu çeyrekteki büyüme ile bir sıçrama gerçekleştirmiş oldu. Tarım sektörü ise son iki çeyrek üst üste küçüldü. İnşaat sektörü de aynı şekilde son iki çeyrekte üst

üste yüzde 7'nin üstünde küçüldü.

Tüketime dayalı büyüme

Üretimle elde edilen Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) tahmini ise bir önceki yılın ikinci çeyreğine göre yüzde 114.6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL oldu. GSYH, dolar bazında 219 milyar 335 milyon dolar oldu. Son dört çeyreklik ekonomik büyüklük ise 827.7 milyar dolar olurken kişi başı gelir de 9 bin 774 dolar olarak açıklandı.

Hanehalklarının tüketim harcamaları, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22.5 arttı. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 2.3, gayrisafi sabit sermaye oluşumu yüzde 4.7 arttı. Mal ve hizmet ihracatı, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak yüzde 16.4, ithalatı ise yüzde 5.8 arttı.

Bunun yanı sıra Moody's Türkiye için 2022 büyüme beklentisini yüzde yüzde 3.5'ten yüzde 4.5'e çıkardı. Kredi derecelendirme kuruluşu, 2023 büyüme beklentisini ise yüzde 4.5'ten yüzde 2.5'e indirdi. Moody's, Türkiye için 2022 TÜFE beklentisini yüzde 52.1'den yüzde 68.6'ya, 2023 TÜFE beklentisini yüzde 30'dan yüzde 40'a yükseltti.

● Ekonomi Servisi

BÜYÜMEYİ ÖVERKEN ENFLASYONU GÖRMEDİ

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, G20 ülkeleri arasında en fazla büyüyen ikinci ülke olmakla övündü. Ancak en yüksek enflasyon en düşük kişi başı gelir gerçeğini görmezden geldi.

	Büyüme (%)	Enflasyon (%)	Milli Gelir (Bin \$)
Suudi Arabistan	12.1	2.3	19.018
Türkiye	7.6	79.6	9.774
Endonezya	5.6	4.9	3.856
Kanada	4.8	8.1	43.946
İtalya	4.6	7.9	31.512
Fransa	4.2	6.1	38.210
Avro Bölgesi	4.0	8.9	36.352
İngiltere	2.9	9.4	46.209
Güney Kore	2.9	6.3	32.645
ABD	1.6	9.1	61.280
Meksika	1.6	8.0	9.255
Almanya	1.5	7.5	42.527
Japonya	1.0	2.4	35.278
Çin	0.4	2.5	11.188
Rusya	-4.0	15.9	10.220

'Yurttaş yoksullaştıran model'

Ekonomideki büyüme rakamlarına gerek iş dünyasından gerekse ekonomistlerden değerlendirmeler yağdı. İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçıvan, büyüme rakamlarını değerlendirirken imalat sanayinin önemine vurgu yaptı ve bir durgunlaşmanın da kendini belli etmeye başladığını söyledi.

Bahçıvan ayrıca, Türkiye İmalat PMI verilerinin ve Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatta yaratabileceği olumsuzluklara dikkat çekti. Prof.

Dr. Erinc Yeldan ise iş gücünün payındaki düşüşe değinerek "Bugün yayımlanan veriler, emek gelirleri üzerine olan saldırı ve tahrifatın artık 'timsah kapitalizmi' gibi bir sözcüğe sığmadığını gösteriyor" dedi.

Prof. Dr. Hakan Kara da büyürken yoksullaşmaya vurgu yaparak "Enflasyonu, dolarizasyonu, cari açığı patlatıp, döviz rezervlerini tüketip, halkı da yoksullaştırdıktan sonra yüzde 7.6 büyü-müşüz. Ne kadar övünsek azdır" dedi.

Türkiye ekonomisi adaletsiz büyüyor, ÇALIŞAN KESİM FAKİRLEŞİYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİ) 2022 yılı ikinci çeyrek sonuçlarını açıkladı. Ekonomi ikinci çeyrekte yüzde 7,6 büyüdü. Büyümeye hanehalkı harcamaları 13,6 puan katkı verirken, net ihracatın katkısı ise 2,7 puan oldu. Ekonomi, dönemsel bazda ise yüzde 1,5 büyümeye beklentisi-ne karşın yüzde 2,1 büyüdü.

Yıllık bazda hane halkı tüketimi yüzde 22,5, kamu harcamaları yüzde 2,3 ve yatırımlar yüzde 4,7 arttı.

Kişi başına GSYİ, 2021'de cari fiyatlarla 86 bin 144 lira, dolar cinsinden ise 9 bin 592 dolar olarak hesaplandı.

İLK ÇEYREK BÜYÜMEYE REVİZE

İlk çeyrekte yüzde 7,3 olarak gerçekleşen büyüme yüzde 7,5 olarak revize edildi. TÜİK 2021 için daha önce yüzde 11 olarak açıkladığı büyümeyi yüzde 11,4 ve 2020 için daha önce yüzde 1,8 olarak açıkladığı büyümeyi yüzde 1,9 olarak revize etti.

SANAYİDE %7,8; HİZMETTE %18,

TÜİK verilerine göre; GSYİ'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2022 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 26,6, hizmet faaliyetleri yüz-

de 18,1, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 11,0, sanayi yüzde 7,8, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 5,3, gayrimenkul faaliyetleri yüzde 4,1, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 1,9 ve kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 1,7 arttı. Tarım, ormancılık ve balıkçılık yüzde 2,9 ile inşaat sektörü ise yüzde 10,9 azaldı.

Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2022 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 114,6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL oldu. GSYİ'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD Doları bazında 219 milyar 335 milyon olarak gerçekleşti.

İŞÇÜCÜNÜN PAYI DÜŞTÜ, İŞLETME KÂR PAYI YÜKSELDİ

İkinci çeyrek GSYİ verilerinde dikkat çekici bir başka gelişme de gayrisafi katma değer içindeki işgücü ödemelerinin payının önceki çeyrekte yüzde 31,5, bir önceki yıl aynı çeyrekte yüzde 32,6 düzeyindeyken, ikinci çeyrekte yüzde 25,4'e gerilemesi oldu. İşletmelerin karı olarak nitelenebilecek net işletme artışı/karma gelirin payı ise bir önceki çeyrekte yüzde 47,6, bir önceki yıl aynı çeyrekte yüzde 49,2 düzeyindeyken, bu çeyrekte yüzde 54,0'a yükseldi.

'Büyüme'li soygun düzeni

İkinci çeyrek büyüme rakamlarını değerlendiren ekonomistler veriler üzerinden sermaye ile işgücünün gelirden aldığı payı paylaştı. T24 yazarı ekonomist Uğur Gürses'in paylaşımına göre sermayenin aldığı pay son 6 yılda sürekli artarken işgücünün aldığı pay da sürekli azaldı. Sermayenin aldığı pay 2016'da yüzde 41,1 iken bu oran artarak 2022'de yüzde 50'ye yükseldi. İşgücünün aldığı pay

ise 2016'da yüzde 40,5 iken bu oran azalarak 2022'de yüzde 25,4'e geriledi. Ekonomist Uğur Gürses veriyeye ilişkin "Türkiye Modeli" derken Gürses'in grafiğini paylaşan Uğur Emek ise "Soygun düzeni" dedi. Sermayenin aldığı pay 2016'da yüzde 41,1 iken bu oran artarak 2022'de yüzde 50'ye yükseldi. İşgücünün aldığı pay ise 2016'da yüzde 40,5 iken bu oran azalarak 2022'de yüzde 25,4'e geriledi.

İŞ DÜNYASI UMUTLU

İş dünyası temsilcilerinden yapılan değerlendirmelere göre iş dünyası ikinci çeyrek büyüme performansından memnun. Dünya.com'un aktardığına göre yorumlar şöyle:

• **DEİK Başkanı Nail Olpak:** Açıklanan olumlu veri, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yıllık büyüme hedefi olan yüzde 5'lik büyümenin yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğimizi gösteriyor.

• **MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı:** Türkiye ekonomisinin yüzde 7,6 oranında büyüme kaydetmiş olmasının oldukça değerli buluyoruz.

• **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Başgöçmen:** İSO olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret

etmektedir. İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize sanayinin güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, sanayinin büyümeye istikrarlı katkısını sürdürülebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır.

• **İTO Başkanı Şekib Avdagic:** Bizi memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir.

• **ATO Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran:** Önümüzdeki süreçte enflas-

yonu düşürerek büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz.

• **ASKON Genel Başkanı Orhan Aydın:** Ekonomimizin büyüyerek refah seviyesinin artması için istikrar ve güven ortamının ne kadar önemli olduğunu bir kere daha vurgulamak istiyoruz.

• **İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister:** İhracatçılarımızın en çok finansmana ulaşım konusunda beklentileri bulunuyor. Resesyon riskine karşı alternatif pazar çalışmaları ve yüksek katma değerli üretim yatırımları önem arz ediyor.

'EKONOMİ YILIN İLK YARISI BOYUNCA GÜÇLÜ BÜYÜME PERFORMANSINI KORUMUŞTUR'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüzde 7,6 büyüyerek, yüksek büyüme odaklı hedefe uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirterek, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Sayfa 6

‘Ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur’

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüzde 7,6 büyüyerek, yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirterek, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Erdal Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik değerlendirmede bulundu.

Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirten Bahçivan, ekonominin

yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Bahçivan, "Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9,1'e çıkmasında daha net görmekteyiz." değerlendirmesinde bulundu.

Verilere bakarak **sanayi** sektörünün büyüme içindeki payını koruduğunu aktaran Bahçivan, şunları kaydetti:

"Sanayinin büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir

durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. Özellikle **İSO** olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir.

İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize **sanayinin** güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, **sanayimizin** büyümeye istikrarlı katkısını sürdürebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır."

İhracat takviyeli ön ödemeli büyüme

Türkiye yılın ikinci üç ayında dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi oldu. Büyümede; kredi genişlemesi, tüketim harcamaları ve ihracatın net katma değeri etkili oldu

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRK ekonomisi Covid-19 salgını sonrası çöküşü sürdürdü. Gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH) bu yılın ikinci çeyreğinde (Nisan, Mayıs, Haziran 2022) bir önceki yıla göre yüzde 7,6 oranında büyüdü. Bir önceki üç aya göre büyüme de yüzde 2,1 olarak hesaplandı. Böylece Türkiye'nin nominal milli gelir büyüklüğü serüvensi şu konusu üç yıl 3 trilyon 418 milyar lira oldu. Son dört çeyreğe baktığımızda ekonomik büyüklük 10 trilyon lirayı aştı. Dolar bazında baktığımızda milli gelir ikinci çeyrekte 220 milyar dolar civarında hesaplandı. Türkiye dolar bazında da geçen yıla göre yüzde 15,4 büyümüş. Buna göre TÜİK ikinci üç ayda ortalama dolar kurunu 15,58 TL olarak aldı. Son dört çeyreklik milli gelirimiz de 827 milyar dolar.

KREDİ İLE BÜYÜDÜK TARIM ALARM VERDİ

Büyüyen sektörler dağılımına baktığımızda en yüksek artış yüzde 26,6 ile finans ve sigorta faaliyetlerinde oldu. Bu dönemde görülen kredi genişlemesinin etkisi ve faiz indirimleri nedeniyle bankaların net karlılıklarındaki artış etkili olduğu aşikar. Türkiye hızlı bir kredi büyümesini getirdiği tüketim, i-halat ve girdi stoklama eğilimine girdiğinden üçüncü çeyreğin ilk ay olan temmuzda Bankacılık Düzelenle ve Denetlenme Kurumu (BDDK) ve Merkez Bankası tarafından kredilerin tüketime ve spekülasyon için döviz alması amacıyla için bir dizi tedbir hayata geçirilmiştir.

Büyününin sektörler açısındanki diğer alanlarına baktığımızda finansal hizmetleri yüzde 18.1 ile hizmet faaliyeti, yüzde 11 ile mesleki, idari ve teknik hizmet faaliyetleri ve yüzde 7.8 ile **sa-
nayi** takip etti. Tarımda yüzde 2.9 ve in-
şaatda da yüzde 10.9'tuk azalışlar me-
dana geldi. İnşaatteki düşüş artan fiyatlar
ve konut kredilerinin çevrilebilir sevi-
yenin üzerinde olmasından kaynaklı.
Böyle olunca yeni proje hayata geçme-
di. Fakat gayrimenkul faaliyetlerindeki
yüzde 4.1'lik artış dikkat çekiyor. Yani arz
küçüldü de sektörde talep canlar. Bu da
fiyatların yukarı çekilmesi sonucunu
getirdi. Tarımdaki ser düşüş ise çok dik-
ket edilmesi gereken bir durum. Geçen
yıla kıyasla kuraklık görülme-ye soğuk
giden havaların tarımsal üretimi etle-
diği biliniyordu.

YATIRIMLAR 33 AYDIR ARALIKSIZ ARTIYOR

Büyümenin harcamalar kısmına geldiğimizde orada hane halkının harcamaları, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22,5 arttı. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 2,3, gayri safi sabit sermaye oluşumu da yüzde 4,7 arttı. Burada hanehalkı harcamalarına baktığımızda sektörler tarafından kredi büyümesi ile bir eşgüdüm olduğu açık. Yani kredi büyümesi ile tüketim harcamaları finanse edilmiş. Kredilerin bir kısmı buraya

akmış. Kamu ise harcamalarını sınırlı tutmuş ama temmuz itibarıyla kesenin ağzı açılmaya başladı.

Yatırım harcamaları nette yüzde 4,7 artmış görünse de orada yüzde 10,9 küçülen inşaatın payı büyük. Makine teçhizat yatırımlarında ise yüzde 17,8'lik bir artış var. TÜİK verilerine baktığımızda makine yatırımları son 11 çeyrektr ortalama yüzde 20 büyümeye kaydetti.

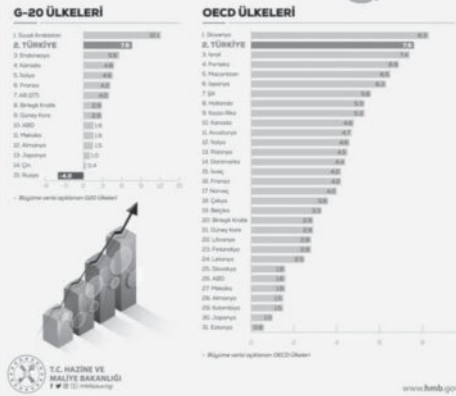
İkinci çeyrekte mal ve hizmet ihracatı 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 16,4, ithalatı ise yüzde 5,8 arttı.

**TÜKETİMİN KATKISI
ÇOK BÜYÜK**

Tera Yatırım Baş Ekonomisti Enver Erkan'ın tüketim harcamaları ve büyüme ilişkisine yönelik yorumu şöyle oldu: "24 yılın en yüksek enflasyonu tüketicileri daha diğ fiyatları beklentisiyle alımları öne çekmekle sevk ettiğinden, beklenenden daha hızlı büyüdü. Ekonomi, tüketicilerin enflasyona karşı önden harcamalarıyla desteklendi. Üçüncü çeyrek itibarıyla beklenen yavaşlamaya birlikte yükselmiş kısa ömürlü olsa da, imve Türkiye'nin 800 milyar dolarlık ekonomisini G-20'de en hızlı büyüyen ekonomiler arasına soktu. Özel tüketim harcamaları toplam büyüme 13,6 puan, kamu harcamaları ise 0,3 puan katkı sağladı. Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre, Türkiye'de alışveriş için kullanılan kredi kartı kullanımı Nisan-Haziran 2022 döneminde geçen yıla göre yüzde 112nin üzerinde artış kaydetti. Sektörler bazında, finans ve sıgortacılık sektörünün katkısı olumlu. Ancak inşaat maliyetleri ve tarımda küresel maliyetlerin artması ilgili sektörlerin zorlanarak büyüme negatif katkı vermesine neden oldu. İhracat tarafı büyüme pozitif katkı yaparken, kamuda yatırımların bir miktar yavaşladığı gözlemleniyor."

**TÜRKİYE EKONOMİSİ
YILIN İKİNCİ ÇEYREĞİNDE
YÜZDE 7,6 BÜYÜDÜ**

Yeni bir yıl karşısında Türkiye, yüzde 7,6'lık büyüme performansı ile dünya ortalaması OECD ve G20 ülkeleri içerisinde en yüksek büyüme kaydeden

Büyüme sayesinde 900 bin istihdam

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, büyüme verilerine ilişkin yaptığı açıklamada, "Türkiye, verileri açıklanan OECD G20 ülkeleri içerisinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke olmuştur. Son iki buçuk yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü yıllık artış bu dönemde de yüzde 17.8 ile devam etmiştir. Bu gelişmeyi üretim kapasitemizin artırılması açısından olumlu değerlendiriyoruz. Büyümedeki kuvvetli seyrin işgücü piyasasındaki yansımaları yıl boyunca da görüldü. Bu dönemde geçtiğimiz yıl sonuna kıyasla yaklaşık 900 bin kişilik ilave istihdam sağlandı ve işsizlik oranı yüzde 10.3'e düştü." dedi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş ise net ihracatın büyümeye katkı-

sına işaret ederek, "İhracat, büyümeye 3.87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 2.7 puan olmuştur. Hayırlı olsun." bilgilerini paylaştı.

**NET İHRACATIN KATKISI
VAR**

TİM Başkanı Mustafa Gültepe de, küresel tedarik zincirlerinde önemli bir dönüşüm sürecine girildiği ve tüm dünyada üretim kesintilerinin yaşandığı bir dönemde Türkiye'nin üretimi ve ihracatı aktsatmayarak dünyada güvenilir bir örnek olarak öne çıktığını ve bu dönüşüm sürecinden ihracatına 23 milyar dolar artı değer kattığını ifade etti.

İvme kaybı olabilir

İSTANBUL **Sarıyer** Ocak'ta Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Baki** ve **envan**, "Sarıyerimizin ilk çeyrekte 8,5 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte çeyrek büyüme yüzde 7,8'e geriledi derken Türkiye büyümesine paralel bir şekilde seyir göstererek dirençli görünüyor" müni koruduğunu söyleyebliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8,5 olan büyümenin ikinci çeyrekteki yüzde 9,1'e çıkmasını daha net görmektedir. Bu verileri bakarak **Sarıyer** sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, **Sarıyer**'in büyüme değeri katkısını sürdürebilme birlikt, bir dairesinin

manın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. Özellikle **ISO** olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir." mesajı verdi.

ASKON'DAN UYARI

Anadolu Aslanları İş Adamları Derneği (ASKON) Genel Başkanı Orhan Aydın ise, "Savaşlar, virüsler, enerji krizi, iklim değişikliği gibi büyük sıkıntıların olduğu bir

ortamda hükümetimiz özellikle ekonomide güven ortamını artırıcı tedbirleri sağlamaya çalışırken, bazı çevrelerin seçim propaganda-
daları güdümlerinde adanmış iş-
sanların tehdit emeleri, piyasaları
durdurduğu yönelik beyanatları
güçlü ekonomi, güçlü Türkiye ca-
balarımızla ters düşmekte ve ülke
ekonomimize zarar vermektedir.
Bu nedenle özellikle bu iş husu-
sa dikkat edilmesi önemle be-
liriyor, ülke ekonomimizin büyü-
mesinde emeği geçen tüm pay-
daşları iş dünyası adına tesek-
kürlerimizi sunuyoruz.” uyarısı
yaptı.